

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilno avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovarisa
v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljave je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarish izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja . . . 10— K
pol leta . . . . . 5— "
četrt leta . . . . . 2:50 "
posamezne številke po 20 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštne 15 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
" " dvakrat . . . 12 "
" " trikrat . . . 10 "
za nadaljna uvrščenja od petit-vrste po 8 h.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovarisa
v Ljubljani.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštne.

„Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“
v Ljubljani.

VZPORED

XXV. glavne skupščine

Zaveze avstrijskih jugoslov. učiteljskih društev
dne 6. in 7. septembra 1913 v Ljubljani.

V praznovanje 25 letnega jubileja njenega obstanka.

I. V soboto, dne 6. septembra.

- Ob pol 8. uri dopoldne seja upravnega odbora v načelstveni sobi Učiteljske tiskarne.

DNEVNI RED:

- Poročilo o delovanju vodstva Zaveze;
- določitev poročil za delegacijo;
- predlogi in nasveti.

- Ob 9. uri dopoldne glavna pevka vaja v veliki dvorani Nar. doma.
- Ob 3. uri popoldne zborovanje Zavezine delegacije v veliki dvorani Mestnega doma.

DNEVNI RED:

- Predsednik otvori zborovanje;
- legitimiranje delegatov in delegatinj;
- tajnikovo poročilo o delovanju Zaveze in Zavezinih društev;
- poročilo o Zavezinih listih: 1. poročilo o „Učiteljskem Tovarisu“, 2. o „Popotniku“, 3. o „Zvončku“;
- blagajnikovo poročilo;
- poročilo računskih pregledovalcev za l. 1912 (§ 15. posl. reda);
- volitev treh pregledovalcev računov (§ 15. posl. reda);
- določitev letne članarine Zavezi (§ 7. lit. a Zavezinih pravil);
- določitev časa prihodnji XXVI. glavni skupščini Zaveze (§ 22. Zavez. pravil);
- predlogi in nasveti.

- Ob 8. uri zvečer: Jubilejski koncert v proslavo 25 letnega jubileja Zaveze v veliki dvorani Narodnega doma.
(Vzpored koncerta se natisne posebej.)

II. V nedeljo, dne 7. septembra.

- Ob pol 10. uri dopoldne:

slavnostno zborovanje v veliki dvorani Narodnega doma.

DNEVNI RED:

- Predsednik otvori zborovanje.
- Vdanostna izjava cesarju.
- Pozdravi.
- Slavnostni govor. Govori Engelbert Gangl, deželni poslanec in c. kr. učitelj v Idriji.
- Učiteljeva državljanska svoboda in svoboda prepričanja. — Poročevalec Bohdan Skála, nadučitelj, Visočany-Praga.
- Zaključek.

- Ob 12. uri opoldne banket v hotelu Tivoli.

- Ob 3. uri popoldne:

izlet v Kamnik,

kjer priredi pevsko društvo Ljubljanski Zvon koncert s sodelovanjem Kamniškega salonskega orkestra.

Izletniki se vrnejo še isti dan ob 10:30 zvečer v Ljubljano.

VODSTVO ZAVEZE.

Tajnik:
Vilibald Rus.

Predsednik:
L. Jelenc.

Ljubljanskemu meščanstvu!

V dneh od 4. do 8. septembra t. l. praznuje Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev svojo petindvajsetletnico. Tedaj pride v Ljubljano vse napr. slov. učiteljstvo, udeležo se pa našega jubileja tudi zastopniki vsega slovanskega učiteljstva. Vsem tem svojim milim tovarišem in tovarišicam ter dragim slovanskim gostom moramo preskrbeti prenočišča.

Uvažujoč naklonjenost ljubljanskega meščanstva do naprednega slovenskega in slovanskega učiteljstva, ga s tem vljudno prosimo, naj nam blagovoli javiti, ali mu je mogoče za one slavnostne dni prepustiti nam nekaj prenočišč.

Prijave, ki jim blagovolite dostaviti, ali dobimo prenočišča brezplačno ali proti primerni odškodnini ter za katere dneve so nam na razpolago, prosimo poslati (po dopisnicah) do 1. septembra t. l. na naslov: Ludovik Dermelj, učitelj v Ljubljani, Gluhonemnica.

Vodstvo Zaveze.

Naznanilo pevkam in pevcem jubilejskega koncerta.

Glavna skupna pevka vaja za jubilejski koncert naše Zaveze se vrši na dan koncerta v soboto, dne 6. septembra t. l., v veliki dvorani »Narodnega doma« v Ljubljani točno ob 9. uri dopoldne. Ker se vrše isti dan ob določenem času razne seje, pri katerih so nekateri izmed sodelujočih zaposleni, zato najno opozarjamo, da se vsi priglasi pevcem in pevke držo točnosti.

Oni, ki reflektirajo v jubilejskih dneh na prosto stanovanje, ga dobe brezplačno, treba se je zanje samo pravočasno zglasiti pri stanovanjskem odseku, pripravljalnega odbora. (Ludovik Dermelj, učitelj v Ljubljani, Gluhonemnica). Pri naznanilu naj se pove, koliko in katere dni želi kdo stanovanja.

Not ni več na razpolago, zato je prejel, s seboj.

Pevke naj pridejo h koncertu po možnosti v belih oblekah, pevci pa v črnih oblekah s črnimi kravatami.

Naj pri glavni izkušnji in pri koncertnem nastopu izmed priglasi nikogar ne manjka, sicer ne bi bilo število posameznih glasov izenačeno.

Jubilejski koncert more in mora biti časten le ob polnoštevilni udeležbi in ob vsestranski pripravi sodelujočih!

POZOR! Vsi tisti, ki so se za koncert priglasi in bodo že 5. septembra zvečer v Ljubljani, imajo že isti dan ob 7. uri zvečer skušnjo v veliki dvorani »Glasbene Matice«.

Koncertni odsek.

Iz banketnega odseka.

Poziv! Tovarišem in tovarišicam naznanjamo, da se je rok za priglasevanje k slavnostnemu banketu in za stanovanje podaljšal do 2. septembra t. l. Pripravo banketa so prevzele iz prijaznosti tukajšnje tovarišice, na čelu gdč. Jerica Zemljanova, ki poskrbe, da se udeleženci zadovoljivo pogošče. Cena banketa je za osebo 3 K. Priglase, ki so zaradi nadaljnih ukrepov nujno potrebni, je pošiljati na naslov: L. DERMEJ, Gluhonemnica, Ljubljana.

Učiteljev stik s starši v vzgojnih vprašanjih.

Referat ob priliki IV. sestanka jugoslovanskih naprednih učiteljskih abiturientov in abiturientk v Ljubljani v dneh 18. in 19. julija 1913. — Referiral tov. Rojina.
(Konec.)

V vsaki obitelji se vzgaja drugače, tako da imamo nebroj vzgojnih tipov, katere opisovati bi bilo jako obširno. Da je dom najboljše vzgajališče, to je povsem istina; zakaj pomilovanja vredni so otroci po sirotišnicah in najdiščnicah, na katere vzgoja nikdar ne vpliva tako blagodejno in mogočno, kakor pa vzgoja staršev. Toda pomniti je pri tem, da samo dobra vzgoja tako vpliva. Teorija v domači vzgoji je res idealna, a praksa? P. Cronzet pravi, da je res čudno, da je na svetu tako malo propalic v primeri s tem, kako malo skrbi posvečujejo starši vzgoji svojih otrok. In to govori francoski profesor o svojem naprednem narodu. Kako naj potem pri naš Slovincih dobimo ideal domače vzgoje? Kdo pouči naše starše o vzgoji? Tako pa je domača vzgoja tradicionalna, konservativna. Knjig tudi ni. Zato v naši domači vzgoji ni nobenega napredka. Nič bolje ni s telesno vzgojo. Že od rojstva se ravna z otrokom napačno. Seveda mlada mati posluša vse razne neumne in škodljive vrase starih ženic in se ravna po njih. Nadalje mati nima časa za svoje dete. Ni to kruto za našo dobo? Pa poglejmo v delavske rodovine! Zjutraj hiti mati na delo in prepusti otroka samega sebi. Zdalj lahko dela, kar hoče. No, in gotovo bo otrok naredil marsikaj napačnega, ker je sam in brez nadzorstva. Toda vsakemu je gotovo znano, kako se godi v takih hišah, zato naj spustim slušanje! Kaj pa v takozvanih boljših krogih? Kdo neguje nežno dete in skrbi zanje? Po veliki večini mati gotovo ne.

To pač ni opravilo za fino damo. Saj so posli za to tukaj. Preveč bi se dalo o tem govoriti, zato naj omenim le še to, kako malo se pazi na otroke glede alkohola in tobaka. Skoro nikjer se otroci telesno ne vzgajajo pravilno. Smisel za telesno vzgojo otrok je pri nas le še malo razvit in tu je točka, kjer je v bodočnosti zastaviti vzdov.

Z duševno vzgojo pa pri nas ni mnogo bolje. Seveda so tudi častne izjeme, vendar večina staršev ne zasluži pohvale. Intelektualna vzgoja se prepušča popolnoma šoli.

Bože mili! Kaj pa more učitelj storiti v tistih par letih, ko hodi otrok v šolo, in pri toliki množini otrok, ki jih pride na eno učno osebo. Saj niti ne more spoznati duše posameznega otroka. Gotovo ni rečeno s tem, da ničesar. Saj skrbe šole bolj za intelekt nego za vsako drugo duševno stran. Vendar ostaja za dom v tem oziru še mnogo dela. Kako pa naj starši delajo na to, ko so pa nezmogni in kažejo to s tem, da se kolikor mogoče hitro rešijo otroka in ga žele spraviti v šolo, ne da bi ga prej pripravili zanjo. Saj niti pravilno govoriti ne zna. Že Komensky je zahteval v knjigi »Informatorij materske šole« pripravo za šolo, toda kje so taki starši? Misliti se otrok ne uči. Kje neki? Da bi se mu njegovi nelogični zaključki razjasnili — toda ne! — kratko se ga odpravi: »Kako si neumen!« ali pa: »Pusti me, saj nimam časa!« Otrok ima bore malo jasnih predstav in nazorov. Tu ima šola mnogo dela.